

BAŞBAKANLIK MAKAMINA
ANKARA

Ankara; 16.02.2010
Sayı : 144

Başbakanlığa verilmiş olan 7/11570 sayılı soru önergesinde "Afyonkarahisar'da TOKİ tarafından yapımı devam eden 400 yataklı Araştırma ve Uygulama Hastanesi inşaatında yaklaşık 30.000 metrekare alanda ithal granit kullanılacağı doğru mudur?" sorusuna verilen 25 Ocak 2010 tarih ve B.02.0.001/54 sayılı cevabınız incelenmiş ve tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir:

Cevabi yazınızda "Hastane inşaatlarında döşeme kaplaması olarak mermer kullanılması durumunda mermer; damarlı malzeme olması ve temizlik maddelerinin içeriğindeki kimyasallara karşı basınç dayanımının düşük olması sebebiyle zamanla deforme olmakta ve hijyen açısından uzun vadede tercih edilmemektedir. Bahse konu hastane inşaatında ihale öncesi avan projeler ve mahal listeleri oluşturulurken, proje müellifinin tercihi ve Bakanlık onayı ile doğal granit kaplama (AfricanRed ve XiliRed) seçilmiştir" denilmektedir.

Türkiye, 5 milyar metrekübün üzerinde muhtemel mermer rezervleriyle önemli bir doğaltaş potansiyeline sahiptir. 2009 yılı doğaltaş ihracatımız 1.222 milyar dolardır. Sektörde yaklaşık 230.000 kişi istihdam edilmektedir.

Mermer, kalker olarak anılan kireçtaşının metamorfizma geçirmesinden oluşmuş oldukça sert ve karıştılmaya nispeten elverişli bir kayadır. Mermerler farklı şekillerde olduğundan özellik olarak bütün mermerleri aynı kategoride değerlendirmemek gerekmektedir. İnce taneli mermerler genel olarak damarlı malzeme değildir. Zaten bu özellikleri nedeniyle mermerler farklı yerlerde ve farklı amaçlarla kullanılır. Hastanelerde ve laboratuvarlarda hijyen olduğu için özellikle beyaz mermer kullanılmaktadır.

Mermer; inşaat sektörü, güzel sanatlar ve dekorasyonda alanlarında kullanılmaktadır. En geniş kullanım alanı ise inşaat sektörüdür. Granit de özellikle desen ve dayanıklılık açısından titizlik gerektiren işlerde kullanılmaktadır. Ana kullanım alanı inşaat sektörüdür. Kullanım yerleri dikkate alındığında hem mermer hem de granit aynı amaçlarla kullanılabilir.

Mermer dayanıklı bir kayadır. Bunun için hem binaların dış yüzeylerinde kullanılmakta, hem de yüzyıllardan beri sularının içinde değişik kimyasallar içeren Türk hamamlarının vazgeçilmez kaplama malzemesi olarak kullanılmıştır. Yine binlerce yıl öncesinden yapılmış ve günümüze kadar sapasağlam olarak gelen yapıların hemen hemen tamamı mermerdir.

Ülkemizin son yıllarda doğal taş endüstrisindeki hızlı gelişimi dış pazarda dikkatle izlenmekte ve diğer ihracatçı ülkeleri tedirgin etmektedir. Bu bağlamda ihracatımızın ilk sıralarında yer alan Türk taşlarının radyasyonlu olduğu yolunda çeşitli söylemler yapılmaktadır. Özellikle Amerika'ya yapılan ihracatta firmalarımızdan, üretilen ve/veya ihraç edilmekte olan taşla ilişkin radyasyon analizleri talep edilmektedir.

Ülkemiz ayrıca sert taş ithalatçısıdır. Ancak; gelişmiş ülkelere yaptığımız ihracatlarda son zamanlarda ısrarla radyoaktivite testi istenmesine karşın, aynı ülkelere yaptığımız sert taş ithalatında, ülkemiz hiçbir belge istememekte sadece renk ve dokusal özelliklerin yanı sıra tamamen ticari gerekçelerle ithalat yapılmaktadır.

Uluslararası standartlara göre; bina materyalleri için öngörülen Ra (eq)aktivitesi 370 Bq/kg'ı geçmemelidir. Değişik yörelerimizden alınan mermer örneklerinin incelenmesinde radyoaktivite içeriğinin bina materyalleri için öngörülen 370 Bq/kg değerinin çok altında bulunduğu tespit edilmiştir.

Türkiye yapı taşlarının radyolojik özelliklerinin araştırıldığı bir çalışmanın sonuçları, bu materyallerin bina yapım ve dekorasyonunda kullanılmasının bina içi ortamda herhangi bir radyolojik risk oluşturmayacağını açıkça göstermektedir.

Dünya'da mermer üretiminin ilk yapıldığı yerlerden biri olan ve halen önemli mermer rezervinin bulunduğu mermer kenti Afyonkarahisar'da böyle bir uygulama sektöre ve yöreye yapılacak büyük bir haksızlıktır. Daha önce, tüm uyarılara rağmen Ankara-Esenboğa havaalanı ve protokol yolu, İzmir- Adnan Menderes havaalanı ile bir çok kamu kurumu binasının inşaatında da ithal granit kullanılmıştır. Yerli kaynaklarımızın öncelikli olarak kullanılmasının her anlamda pek çok yararı bulunmaktadır. İstihdam ve katma değer yaratan bu sektörün desteklenmesi yerine, önünün kesilmesi kabul edilemez bir uygulamadır. Bu yanlışlıktan bir an önce dönülmelidir.

Eğer söz konusu inşaatlarda mermer yerine mutlaka granit kullanılması zorunluluksa! bu ihtiyacın Çanakkale-Ezine, Eskişehir-Sivrihisar, Kırşehir-Kaman, Aksaray, İzmir-Bergama, Giresun, Rize-İkizdere vb. gibi yörelerimizdeki granit ocaklarından rahatlıkla karşılanması mümkündür.

İhale mevzuatına göre, alınacak bir malın yada yaptırılacak işin firma yada marka ismi belirtilmeden tarif edilmesi, standartlarının ve özelliklerinin belirtilmesi ve istenilen malın/işin en uygun olanının makul fiyatla alınması yada yaptırılması esastır. Uygulamanın böyle yapılmaması, daha kaliteli malı olan ya da işi daha iyi yapacak kurum veya kişilerin doğrudan ihale dışı bırakılması anlamına gelmektedir.

Ayrıca,yapılacak olan kamu kurumlarına ait yapılarda ve binalarda gerekli olan malzemenin yerli kaynaklardan kullanımı için Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca düzenleme yapılması bir gerekliliktir.

Bu düşüncelerle, mermer sektörünün kalbinin attığı Afyonkarahisar ili ve Ülkemiz için çok önemli olan bu durumun düzeltilmesi hususunu bilgilerinize sunar,çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Mehmet TORUN
Yönetim Kurulu Başkanı